

Univerzita
Pardubice
Dopravní fakulta
Jana Pernera

Oponentní posudek disertační práce

Uchazeč:	Ing. Jakub Hašek
Název disertační práce:	Specifika železniční a silniční dopravy z hlediska pozitivních externalit a metody jejich oceňování
Oponent:	Prof. Ing. Václav Cempírek, Ph.D.
Pracoviště opONENTA:	Vysoká škola logistiky, o.p.s.

Oponent se v posudku vyjádří:

- k aktuálnosti daného tématu,
- ke zvoleným metodám zpracování,
- zda práce splnila sledovaný cíl,
- k výsledkům disertační práce s uvedením, zda a jaké nové poznatky přinesla,
- k významu pro praxi nebo rozvoj vědy,
- zda disertační práce splňuje podmínky tvůrčí vědecké práce pro udělení titulu Ph.D.

Ke každému z níže uvedených bodů je nutno doplnit stručný komentář.

a) Aktuálnost tématu disertační práce		
☒ velmi aktuální	☐ aktuální	☐ není aktuální
Komentář: Téma disertační práce je velmi aktuální, řešitel provedl podrobnou analýzu pozitivních i negativních externalit, které sebou nesou jednotlivé druhy dopravy. Zaměřil se na pozitivní externality a jejich ohodnocení pro metodické posuzování dopravních projektů. Řešené téma má úzkou vazbu na dopravní politiku, jejímž cílem je prosazovat udržitelný rozvoj dopravy. To se mnohdy nedaří naplnit, pro přemísťovací procesy je ve větší míře využívána např. silniční doprava, protože do konečné ceny není plně promítnuto ohodnocení negativních externalit.		

b) Zvolené metody zpracování		
☒ vhodné metody	☐ málo vhodné	☐ nevhodné, zastaralé
Komentář: pro řešení disertační práce byly využity vědecké metody jako např. dotazníkový průzkum, hédonické cena pomocí níž byl proveden odhad ekonomického vlivu potenciálních nových dopravních staveb, modernizace stávajících staveb a technologická optimalizace dopravy ve městě či aglomeraci; Saatyho metoda a model pro oceňování přínosů ze zlepšení kvality veřejné dopravy hodnocením časových úspor v kontextu zvyšování různých atributů veřejné dopravy. Jednotlivé metody byly použity pro řešení čtyř samostatných úloh.		

c) Splnění cílů disertační práce		
☒ disertace splnila cíl	☐ disertace částečně splnila cíl	☐ disertace nesplnila cíl
Komentář: Řešitel si vytýčil dva hlavní cíle: a) syntetizovat poznatky hodnocení negativních externích efektů v dopravě a posoudit možnosti využití použitých metod k hodnocení pozitivních externalit; b) aplikovat vybrané metody hodnocení negativních externalit na hodnocení pozitivních externalit v případových studiích. Konstatuji, že uvedené cíle byly splněny a ověřeny na těchto případových studiích: 1) Dotazníkový průzkum byl zaměřen na zjištění určitého vzorce dopravního chování v návaznosti na vnímání pozitivních přínosů		

dopravy. Cílem bylo pomocí metody vyjádření preferencí (např. ochoty platit a ochoty přijímat kompenzace) získat informace, ze kterých by bylo možné pomocí stanoveného modelu odhadnout hodnoty ocenění rychlejší dopravní služby, pozitivního přínosu z hlediska cestovního času a současně úspory finančních prostředků. 2) Pomocí hédonické ceny byl proveden odhad ekonomického vlivu potenciálních nových dopravních staveb, modernizace stávajících staveb a technologické optimalizace dopravy ve městě či aglomeraci. Případová studie je zaměřena na zkoumání vlivu blízkosti dopravní infrastruktury na cenu nemovitostí ve zvolené lokalitě. 3) Pro ocenění přínosů z výstavby nové dopravní infrastruktury byla použita Saatyho metoda kvantitativního párového porovnávání. 4) Návrh modelu pro oceňování přínosů ze zlepšení kvality veřejné dopravy je akcentován na hodnocení kvality veřejné dopravy, v rámci kterého dochází k hodnocení časových úspor v kontextu zvyšování různých atributů veřejné dopravy.

d) Výsledky disertační práce, nové poznatky a přínosy

☐ vynikající ☒ nadprůměrné ☐ průměrné ☐ slabé ☐ nevyhovující

Konkrétní přínos: Problematika pozitivních externalit v dopravě a metody jejich oceňování

Komentář: Výsledky byly prokázány na čtyřech případových studiích pomocí různých metod (viz výše) a tím bylo ověřeno, že lze takto metodicky postupovat při hodnocení dopravních projektů a při jiných rozhodováních (např. cena realit apod.).

e) Význam pro praxi nebo rozvoj vědy

☐ vynikající ☒ nadprůměrný ☐ průměrný ☐ slabý ☐ nevyhovující

Konkrétní přínos: Kvantitativní hodnocení pozitivních externalit

Komentář: Provedená kritická analýza stávajícího stavu posuzování dopravních projektů v silniční i železniční dopravě konstatuje, že jsou převážně hodnoceny negativní externality. Pozitivní externality jsou zmiňovány z velké části pouze kvalitativně, nikoliv kvantitativně. Na příkladech nekonvenčního ekonomického hodnocení vybraných dopravních projektů z Velké Británie, USA či Kanady vyplývá, že právě hodnocení pozitivních externalit může přispět k pozitivní ekonomické bilanci hodnoceného projektu, jeho schválení a přijetí a následné realizaci. Pro další vědecký výzkum by bylo přínosné dále precizovat systém kvantitativních ukazatelů pro posuzování dopravních projektů s akcentem na zvýšení společenské úrovně (např. kvalifikovaná pracovní síla, vyšší vzdělanost, ...).

f) Formální úprava a jazyková úroveň disertační práce

☐ vynikající ☒ nadprůměrná ☐ průměrná ☐ slabá ☐ nevyhovující

Komentář: V práci se vyskytují drobné pravopisné chyby; tabulky mohly být zpracovány na lepší úrovni (např. označení měny, záhlaví s uvedením přínosů a nákladů pro odlišení kladných a záporných hodnot dle účetních zápisů); mnohdy se v textu opakují stejná slova.

g) Celkové hodnocení				
Úroveň disertační práce:				
☐ vynikající	☒ nadprůměrná	☐ průměrná	☐ slabá	☐ nevyhovující
Disertační práce podmínky uvedené v § 47 odst. 4*) zákona č. 111/1998 sb. o vysokých školách:				
☒ splňuje				
☐ nesplňuje				
<i>*(4) Studium se řádně ukončuje státní doktorskou zkouškou a obhajobou disertační práce, kterými se prokazuje schopnost a připravenost k samostatné činnosti v oblasti výzkumu nebo vývoje nebo k samostatné teoretické a tvůrčí umělecké činnosti. Disertační práce musí obsahovat původní a uveřejněné výsledky nebo výsledky přijaté k uveřejnění.</i>				
Komentář:				

Dotazy na disertanta: Které pozitivní externality by mohly být využity pro hodnocení dopravních projektů na modernizaci (optimalizaci) vybraných traťových úseků, případně pro rychlá spojení?

Disertační práci k obhajobě	☒ doporučuji	☐ nedoporučuji.
-----------------------------	--	--

Datum: 28.2.2019

Podpis oponenta: